

**LIETUVOS RESPUBLIKOS GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO
NR. IX-705 1, 3, 9, 12, 16, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43,
45¹, 46 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIŲ PIROTECHNIKOS PRIEMONIŲ APYVARTOS KONTROLĖS ĮSTATYMO
NR. IX-931 1, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22, 23 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SPROGMENŲ APYVARTOS KONTROLĖS
ĮSTATYMO NR. IX-1315 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 STRAIPSNIŲ
IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS STRATEGINIŲ
PREKIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1022 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų įstatymų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 1, 3, 9, 12, 16, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45¹, 46 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – GŠKĮ projektas), Lietuvos Respublikos civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-931 1, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22, 23 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – CPPAKĮ projektas), Lietuvos Respublikos sprogmenų apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-1315 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – SAKĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos strateginių prekių kontrolės įstatymo Nr. I-1022 2 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – SPKĮ projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai) parengti siekiant tobulinti teisinį reguliavimą, susijusį su ginklų, šaudmenų, civilinių pirotechnikos priemonių ir sprogmenų apyvarta.

GŠKĮ projekto tikslai:

1. Sudaryti sąlygas licencijas, susijusias su ginklų ir šaudmenų apyvartos veikla, taip pat leidimus laikyti, nešiotis ginklus išduoti *elektronine forma*.

2. Atsisakyti valstybei tenkančios naštos, susijusios su privatiems asmenims priklausančių ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių, tinkamumo naudoti nustatymu.

3. Nustatyti galimybę specialaus statuso subjektams, valstybės institucijoms ir įstaigoms realizuoti jų turimus perteklinius tinkamus naudoti ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis.

4. Nustatyti, kad be Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos (Turto valdymo ir ūkio departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – TVŪD)) vykdomos ūkinės komercinės veiklos, susijusios su A kategorijos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių prekyba, prekiauti Lietuvoje tais A kategorijos ginklais, kurie leidžiami civilinėje apyvartoje, gali ir privatūs ginklų prekiautojai.

GŠKĮ projekto uždaviniai:

1. Atsisakyti nuostatų, suponuojančių „popierinių“ licencijų ir leidimų turėjimą, t. y. nuostatų, kurios nustato asmenims pareigą *pateikti*, su *savimi turėti* licencijas, susijusias su ginklų ir šaudmenų apyvartos veikla, taip pat leidimus laikyti, nešiotis ginklus, kurios numato valstybės institucijų ir įstaigų teisę *paimti* minėtus dokumentus.

2. Nustatyti, kad valstybės institucijos ir įstaigos, paėmusios ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis, kurie priklauso privatiems asmenims, nenustatinėtų jų tinkamumo naudoti, taip pat numatyti, kad valstybės nuosavybėn perimtų ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių tinkamumą naudoti nustatytų Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

3. Nustatyti, kad specialaus statuso subjektai, valstybės institucijos ir įstaigos jiems priklausančius nereikalingus tinkamus naudoti ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis perduoda Vyriausybės įgaliotai institucijai valdyti, naudoti ir disponuoti jais patikėjimo teise, kuri šiuos ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis perduoda kitiems specialaus statuso subjektams, valstybės institucijoms ir įstaigoms, realizuoja ar sunaikina.

4. Sudaryti palankesnes sąlygas asmenims įsigyti A kategorijos ginklų, išvardytų Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo (toliau – GŠKĮ) 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose,

duslintuvų, šaudmenų, jų dalių, taip pat GŠKĮ 3 straipsnio 7 punkte nurodytų ginklų dėtuvių, į kurias telpa daugiau kaip 20 šovinių, ir GŠKĮ 3 straipsnio 8 punkte nurodytų ginklų dėtuvių, į kurias telpa daugiau kaip 10 šovinių, suteikiant teisę privatiems ginklų prekiautojams prekiauti paminėtais A kategorijos ginklais, ginklų priedėliais.

CPPAKĮ projektas ir SAKĮ projekto tikslai ir uždaviniai:

1. Suvienodinti įstaigų, vykdančių civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolę, sprogmenų apyvartos kontrolę, sąvokas siūlomuose keisti įstatymuose.

2. Atsižvelgiant į konstitucinę doktriną, kad esminės su asmenų teisėmis ir laisvėmis susijusios nuostatos turi būti nustatytos įstatymu, nustatyti licencijų, susijusių su civilinių pirotechnikos priemonių ir sprogmenų apyvarta, neribotą galiojimą.

SPKĮ projekto tikslai ir uždaviniai: siekiama suderinti GŠKĮ projekto ir galiojančio Lietuvos Respublikos strateginių prekių kontrolės įstatymo nuostatas ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių eksporto, importo, tranzito ir tarpininkavimo licencijavimo aspektu.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektus parengė Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Viešosios policijos valdybos viršininkas Mindaugas Akelaitis (tel. (8 5) 271 7910) ir Licencijavimo skyriaus viršininkas Audrius Čiupala (tel. (8 5) 271 9767, el. p. audrius.ciapala@policija.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

3.1. GŠKĮ 24 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose nustatyta, kad subjektai, prekiaujantys ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis, privalo reikalauti iš pirkėjo *pateikti* leidimą įsigyti ginklus arba leidimą laikyti ginklus, taip pat reikalauti iš pirkėjo *pateikti* leidimą laikyti ginklą ar leidimą įsigyti ginklus, jeigu pirkėjas nori įsigyti šaudmenis. GŠKĮ 24 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytas draudimas parduoti ginklus fiziniams ir juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms ar jų padaliniais, *nepateikusiems* galiojančio leidimo įsigyti ginklus arba galiojančio leidimo laikyti ginklus, taip pat draudimas parduoti ginklams skirtus šaudmenis ir ginklų priedėlius fiziniams ir juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms ar jų padaliniais, *nepateikusiems* galiojančio leidimo įsigyti ginklus arba galiojančio leidimo laikyti ginklus, arba neturintiems teisės įsigyti tokių šaudmenų ir ginklų priedėlių. GŠKĮ 30 straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktuose nustatyta, kad A, B, C kategorijų ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių savininkas, valdytojas, naudotojas privalo sudaryti sąlygas kontroliuojančiųjų institucijų įgaliojantiems asmenims pateikti į ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių laikymo vietas ir jų reikalavimu *pateikti* patikrinti ginklą, ginklo priedėlį, šaudmenis, jų dalis ir leidimą nešiotis ginklus ar leidimą laikyti ginklus, taip pat ginklo pažymėjimą, taip pat teisėsaugos institucijų pareigūnų reikalavimu *pateikti* ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis ir leidimą nešiotis ginklus ar leidimą laikyti ginklus, taip pat ginklo pažymėjimą. GŠKĮ 30 straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatyta, kad A, B, C kategorijų ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių savininkas, valdytojas, naudotojas privalo pranešti policijos įstaigai apie ginklo, ginklo priedėlio, šaudmenų, jų dalių, *leidimo įsigyti ginklus, leidimo nešiotis ginklus ar leidimo laikyti ginklus*, taip pat ginklo pažymėjimo *vagystę ar praradimą* ir pateikti prašymą policijos įstaigai dėl leidimo įsigyti ginklus, leidimo nešiotis ginklus ar leidimo laikyti ginklus, taip pat ginklo pažymėjimo *dublikato išdavimo*. GŠKĮ 30 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nustatyta, kad A, B, C kategorijų ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių savininkui, valdytojui, naudotojui draudžiama ginklą nešiotis *neturint su savimi* leidimo nešiotis ginklus ir ginklo pažymėjimo (jeigu šiame leidime neįrašyti ginklo identifikaciniai duomenys), taip pat ginklą gabenti *neturint su savimi* leidimo nešiotis ginklus ir ginklo pažymėjimo (jeigu šiame leidime neįrašyti ginklo identifikaciniai duomenys) ar leidimo laikyti ginklus ir ginklo pažymėjimo (jeigu šiame leidime neįrašyti ginklo identifikaciniai duomenys). GŠKĮ 41 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad iki atitinkamų sprendimų priėmimo gali būti *paimtas* leidimas laikyti ginklus ar leidimas nešiotis ginklus. GŠKĮ 28 straipsnio 3–5 dalyse taip pat nustatytas reikalavimas pateikti atitinkamas

teises patvirtinančius dokumentus. Taigi nurodytos nuostatos suponuoja pareigą turėti „popierinius“ dokumentus (atitinkamas licencijas ir leidimus).

3.2. GŠKĮ vartojamos skirtingos institucijų, vykdančių ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių kontrolę, sąvokos: „Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos“, „apskričių vyriausieji policijos komisariatai“, „teritorinės policijos įstaigos“, „policijos įstaigos“. CPPAKĮ vartojamos skirtingos institucijų, vykdančių civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolę, sąvokos: „Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos“, „teritorinė policijos įstaiga“. SAKĮ vartojamos skirtingos institucijų, vykdančių sprogmenų apyvartos kontrolę, sąvokos „Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos“, „teritorinė policijos įstaiga“.

3.3. CPPAKĮ ir SAKĮ nėra nustatytas licencijų galiojimo terminas.

3.4. GŠKĮ 41 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad valstybės institucija, paėmusi ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis, privalo organizuoti, kad būtų nustatytas ginklų tinkamumas naudoti pagal Lietuvos policijos generalinio komisaro 2020 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. 5-V-551 „Dėl Ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių paėmimo, tinkamumo naudoti nustatymo ir tolesnio jų panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintą tvarką. Vien policijos įstaigose tam yra sudaryta 10 ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių tinkamumo naudoti nustatymo komisijų, o paimtų ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių vertę nustato Vyriausybės įgaliotoje institucijoje sudaryta centrinė ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių vertės nustatymo komisija. Policijos įstaigose sudarytos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių tinkamumo naudoti komisijos (30 policijos pareigūnų kiekvienais metais surašo daugiau kaip 1 000 sprendimų dėl ginklų tinkamumo naudoti), nustatinėdamos privatiems asmenims priklausančių ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių tinkamumą naudoti, prisiima atsakomybę už valstybei nepriklausantį turtą ir vykdo perteklines funkcijas, tam eikvodamos valstybės išteklius. Taip pat ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotoje institucijoje sudaryta centrinė ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių vertės nustatymo komisija, nustatinėdama privatiems asmenims priklausančių ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių vertę, vykdo perteklinę funkciją. Atsižvelgiant į tai, kad ginklai, kaip turtas, priklauso privatiems asmenims, valstybė neturėtų prisiimti atsakomybės dėl tinkamumo naudoti ir vertės nustatymo. Patys privatūs asmenys turi prisiimti atsakomybę už savo turto tinkamumo naudoti ir vertės nustatymą.

3.5. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 5.66 straipsnio 1 dalį, įpėdiniai, paveldėję pagal įstatymą arba testamentą, *gali* (neprivalo) prašyti palikimo atsiradimo vietos notarą išduoti paveldėjimo teisės liudijimą. Praktikoje dažnai pasitaiko, kai, mirus ginklo savininkui ir paėmus ginklą laikinai saugoti policijos įstaigoje, kol bus išspręstas turto paveldėjimo klausimas (kaip numatyta GŠKĮ 41 straipsnio 1 dalies 4 punkte), įpėdiniai nesiekia gauti paveldėjimo teisės liudijimo dėl ginklo ar gauti reikiamus leidimus. Taip policijos įstaigos tampa ginklų saugyklomis, nes sunaikinti laikinai paimtų saugoti ginklų pagal GŠKĮ reglamentavimą negali. Šiuo metu, pavyzdžiui, vien Vilniuje tokių „laukiančių“ savo savininko ginklų yra apie 800 vnt., o visoje šalyje būtų apie 1,5 tūkst. vnt.

3.6. GŠKĮ nėra reglamentuota, kaip valstybės institucijos ir įstaigos turi elgtis su jų turimais pertekliniais (nereikalingais) tinkamais naudoti ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis, todėl jie šiuo metu dažniausiai sunaikinami.

3.7. Pagal GŠKĮ, privatūs asmenys gali prekiauti tik B, C ir D kategorijos ginklais. A kategorijos ginklais, išvardytais GŠKĮ 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose, duslintuvais, šaudmenimis, jų dalimis, taip pat GŠKĮ 3 straipsnio 7 punkte nurodytų ginklų dėtuvėmis, į kurias telpa daugiau kaip 20 šovinių, ir GŠKĮ 3 straipsnio 8 punkte nurodytų ginklų dėtuvėmis, į kurias telpa daugiau kaip 10 šovinių, gali prekiauti tik Vyriausybės įgaliota institucija. Tokia išimtinė teisė Lietuvos Respublikos teritorijoje prekiauti A kategorijos šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis, skirtais tik A kategorijos šaunamiesiems ginklams, jų dalimis ir juos importuoti (įvežti) ar eksportuoti (išvežti) yra suteikta TVŪD. Esant vieninteliam subjektui, kuris gali prekiauti tokiais ginklais Lietuvoje asmenys, kurie pagal GŠKĮ turi teisę įsigyti aukščiau paminėtų ginklų, (Lietuvos šaulių sąjungos nariai, profesinės karo tarnybos kariai, kariai savanoriai, savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariai, specialiojo šaudymo sporto atstovai ir kt.) ginklus ir priedėlius gali įsigyti tik TVŪD

būstinėje Vilniuje. Tai sukelia nepatogumų potencialiems pirkėjams, kurių gyvenamoji vieta ne Vilniuje. Taip pat TVŪD, būdamas vieninteliu subjektu, turinčiu teisę prekiauti A kategorijos ginklais, ginklų priedėliais Lietuvoje, negali užtikrinti potencialiems pirkėjams konkurencingų kainų ir platesnio asortimento. Policijos duomenimis, 2022 m. sausio 1 d. Lietuvoje leidimą laikyti ir leidimą nešiotis tam tikrus A kategorijos ginklus, ginklų priedėlius turėjo 781 fizinis asmuo – 570 Šaulių sąjungos narių, 27 kariai savanoriai ir 157 specialiojo šaudymo sporto atstovai.

Pažymėtina, kad, nuo 2020 m. liepos 1 d. leidus verslo subjektams prekiauti B, C kategorijų trumpaisiais šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis, skirtais tik trumpiesiems šaunamiesiems ginklams, jų dalimis, iki 2022 m. sausio 31 d., policijos duomenimis, į Lietuvą buvo įvežti ir užregistruoti 4 202 pistoletai (revolveriai). Policijai nekilo problemų kontroliuojant prekyautojų vykdomą prekybą B, C kategorijų trumpaisiais šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis, skirtais tik trumpiesiems šaunamiesiems ginklams, jų dalimis, o Lietuvos gyventojai gali palankesnėmis sąlygomis įsigyti norimus B, C kategorijų trumpuosius šaunamuosius ginklus, šaudmenis savigynai.

GŠKĮ projekto nuostatos, kuriomis siekiama leisti ginklų prekyautojams prekiauti tam tikrais A kategorijos ginklais, ginklų priedėliais taip pat yra derinamos su Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. kovo 24 d. priimtu Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 12, 13 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymu Nr. XIV-973, kuris įsigaliojo 2022 m. liepos 1 d., ir su Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. gegužės 10 d. Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymu Nr. XIV-1071, kuris įsigaliojo 2022 m. liepos 2 d., kuriais leidžiama civiliams asmenims įsigyti kai kuriuos A kategorijos ginklus (tarp jų – automatinius ginklus), taip pat naktinius taikiklius. Atsižvelgiant į tai, siūlomais GŠKĮ projekto pakeitimais yra siekiama sukurti galimybę prekiauti Lietuvoje tais A kategorijos ginklais, kurie leidžiami civilinėje apyvartoje, reguliuojant ir kontroliuojant šią veiklą GŠKĮ nustatyta tvarka.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2021/555 dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės 9 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad privatiems ginklų prekyautojams leidžiama prekiauti A kategorijos ginklais.

3.8. Pagal GŠKĮ 37 straipsnio 1 dalį, fiziniai ir juridiniai asmenys be leidimo įvežti (išvežti) pavienius ginklus gali įvežti į Lietuvos Respubliką, išvežti iš jos, gabenti tranzitu per Lietuvos Respubliką D kategorijos ginklus ir pneumatinio ginklo šaudmenis, o, pagal GŠKĮ 23 straipsnio 3 dalį, prekyautojai be leidimų eksportuoti, importuoti ar gabenti ginklus tranzitu gali eksportuoti, importuoti, gabenti tranzitu per Lietuvos Respubliką tik senovinius ginklus, pneumatinių ginklų šaudmenis. Siekiant suvienodinti pavienių ginklų vežimo ir ūkinės komercinės veiklos sąlygas, susijusias su eksportu, importu, gabenimu tranzitu, tikslinga nustatyti, kad ir prekyautojams leidžiama be leidimo įvežti į Lietuvos Respubliką, išvežti iš jos, gabenti tranzitu per Lietuvos Respubliką D kategorijos ginklus.

Kita vertus, šiuo metu pasitaiko atvejų, kai ginklų prekyautojai įveža C kategorijos pneumatinių ginklų (galia didesnė kaip 7,5 J), kuriems reikalingi policijos leidimai, tačiau jie parduodami kaip D kategorijos ginklai, kuriems leidimų nereikia. Net ir išėmus iš apyvartos tokius ginklus, kurie parduoti be leidimų kaip D kategorijos ginklai, ir su ekspertų pagalba nustačius, kad jų galia 30 J ir daugiau, ginklų prekyautojai teigia, kad apie tai nieko nežinojo ir galvojo, kad tai D kategorijos ginklas, kurio galia neviršija 7,5 J. GŠKĮ nėra įpareigojimo prekyautojams užtikrinti, kad jų parduodami ginklai atitiktų faktinę ginklo kategoriją, todėl tokiam D kategorijos ginklų kontrolės per eksporto, importo, vežimo leidimus sumažinimui ir siekiant išvengti aprašytos situacijos, siūlytina nustatyti pareigą ginklų prekyautojui parduodant ginklą deklaruoti faktinę D kategorijos ginklo kategoriją.

3.9. Dabar galiojančio Strateginių prekių kontrolės įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad karinės įrangos eksportui, importui, tranzitui ar tarpininkavimui yra privalomos eksporto, importo, tranzito ar tarpininkavimo licencijos, kurias išduoda Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija. GŠKĮ 23 straipsnio 3 dalyje nustatyta išimtis, kad subjektams, gavusiems leidimą eksportuoti, importuoti ar gabenti ginklus tranzitu, licencijos pagal Strateginių prekių kontrolės įstatymą neišduodamos. Taigi susidaro situacija, kai vienas įstatymas reglamentuoja, kad visais atvejais reikia Ekonomikos ir inovacijų ministerijos licencijos, o kitas įstatymas – kad dėl

ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių eksporto, importo ar gabenimo tranzitu minėtų licencijų nereikia.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

4.1. *Sudaromos sąlygos atitinkamas licencijas ir leidimus išduoti elektronine forma:*

Pritarus Įstatymų projektams, leidimai įsigyti ginklus, leidimai laikyti ir leidimai nešiotis ginklus, licencijos verstis veikla, susijusia su ginklų apyvarta, bus išduodami elektronine forma Policijos elektroninių paslaugų sistemoje. Kadangi, pagal Licencijavimo pagrindų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo ir Licencijų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“, 20.3 papunktį, licencijos išdavimo būdas turi būti nustatytas licencijavimo taisyklėse, licencijos verstis veikla, susijusia su ginklų apyvarta, išdavimo taisyklėse bus nustatyta, kad šios licencijos išduodamos elektronine forma Policijos elektroninių paslaugų sistemoje. Vyriausybės tvirtinamose licencijavimo taisyklėse bus nustatyta ir licencijų, susijusių su civilinių pirotechnikos priemonių apyvarta, bei licencijų verstis veikla, susijusia su sprogmenimis, elektroninė forma Policijos elektroninių paslaugų sistemoje. Leidimų įsigyti ginklus, leidimų laikyti ir leidimų nešiotis ginklus, leidimų platinti F2 kategorijos fejerverkus, leidimų gaminti ir laikyti visų kategorijų civilines pirotechnikos priemones, leidimų laikyti sprogmenis išdavimas elektronine forma Policijos elektroninių paslaugų sistemoje bus įtvirtintas šių leidimų išdavimo tvarkose. Tokios nuostatos sumažins administracinę naštą asmenims – jiems nereikės vykti į policijos įstaigas atsiimti popierinių licencijų ir leidimų. Nesant popierinių licencijų ir leidimų, kontroliuojančių institucijų įgalioti asmenys, tikrinantys ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių civilinę apyvartą, civilinių pirotechnikos priemonių apyvartą, sprogmenų apyvartą, asmenims išduotus elektroninius leidimus ir licencijas verstis atitinkama veikla, tikrins naudodami policijos informacines sistemas. Asmenys, pageidaujantys turėti popierinius leidimus ir licencijas verstis atitinkama veikla, turės galimybę jas atsispausdinti iš Policijos elektroninių paslaugų sistemos.

4.2. *Ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių, civilinių pirotechnikos priemonių, sprogmenų apyvartos kontrolę vykdantis subjektas – policijos generalinio komisaro įgaliota policijos įstaiga:*

Pritarus Įstatymų projektams, ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių, civilinių pirotechnikos priemonių, sprogmenų apyvartos kontrolę vykdys Lietuvos policijos generalinio komisaro įgaliota policijos įstaiga.

4.3. *Privatiems asmenims priklausančių ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių tinkamumo naudoti ir vertės nustatymo nevykdys valstybės institucijos:*

Pritarus GŠKĮ projektui, policijos įstaigose ar kitose valstybės institucijose sudarytos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių tinkamumo naudoti komisijos nevykdys perteklinių, valstybei nebūdingų funkcijų ir nenustatinės privatiems asmenims priklausančių ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių tinkamumo naudoti. Nors valstybės biudžeto lėšos dėl šios funkcijos nevykdymo nebus taupomos, tačiau policijos pareigūnai, nevykdydami ginklų tinkamumo naudoti nustatymo funkcijos, galės skirti daugiau laiko savo tiesioginių pareigų ir darbų atlikimui. Vyriausybės įgaliotoje institucijoje sudaryta centrinė ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių vertės nustatymo komisija nevykdys perteklinės funkcijos ir nenustatinės privatiems asmenims priklausančių ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių vertės. Valstybei atsisakius privatiems asmenims priklausančių ginklų tinkamumo naudoti ir vertės nustatymo funkcijos, privatus asmenys, kaip atsakingi savininkai, patys įsivertins jiems priklausančių ginklų tinkamumą naudoti ir vertę. Taip pat jie turės pareigą per 6 mėnesius kreiptis į policijos įstaigą ir pasiūlyti subjektą, per kurį bus realizuojami jiems priklausančios ginklai, ginklų priedėliai, šaudmenys, jų dalys. Jiems neįvykdžius šios pareigos, iš jų paimti ginklai, ginklų priedėliai, šaudmenys, jų dalys bus perduoti Vyriausybės įgaliotai institucijai sunaikinti. Vyriausybės įgaliotoje institucijoje sudaryta centrinė ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių vertės nustatymo komisija nustatys tik valstybei priklausančių ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių tinkamumą naudoti ir jų vertę.

4.4. *Įpėdiniams per nustatytą laiką neišsprendus ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių paveldėjimo klausimo, laikinai paimtas saugoti ginklas, ginklų priedėliai, šaudmenys, jų dalys bus sunaikinti:*

Pritarus GŠKĮ projektui, bus nustatyta pareiga įpėdiniams proaktyviai spręsti ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių paveldėjimo klausimus ir likimą. Įpėdiniams nesiėmus tokių veiksmų per 6 mėnesius nuo tos dienos, kai sueina 3 mėnesiai nuo palikimo atsiradimo dienos, laikinai paimtas ginklas, ginklų priedėliai, šaudmenys, jų dalys bus sunaikinami.

4.5. *Specialaus statuso subjektams, valstybės institucijoms ir įstaigoms priklausančys tinkami naudoti, bet nereikalingi ginklai, jų priedėliai, šaudmenys ir jų dalys galės būti perduoti kitiems specialaus statuso subjektams, valstybės institucijoms ar įstaigoms arba galės būti realizuoti:*

Pritarus GŠKĮ projektui, bus nustatyta galimybė specialaus statuso subjektams, valstybės institucijoms ir įstaigoms priklausančius (jų turimus) nereikalingus tinkamus naudoti ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis perduoti valdyti ir naudoti kitiems specialaus statuso subjektams, valstybės institucijoms ar įstaigoms, taip pat juos realizuoti, tokiu būdu gaunant papildomų pajamų.

4.6. *Tam tikrų A kategorijos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių prekyba (komercinė veikla) leidžiama ir privatiems asmenims:*

Pritarus GŠKĮ projektui, veiklą (išskyrus eksportą, mainus, tarpininkavimą) su A kategorijos ginklais, išvardytais GŠKĮ 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose, duslintuvais, šaudmenimis, jų dalimis, taip pat GŠKĮ 3 straipsnio 7 punkte nurodytomis ginklų dėtuvėmis, į kurias telpa daugiau kaip 20 šovinių, ir GŠKĮ 3 straipsnio 8 punkte nurodytomis ginklų dėtuvėmis, į kurias telpa daugiau kaip 10 šovinių galėtų vykdyti ir privatūs ginklų prekiautojai. Taip būtų sudarytos konkurencinės sąlygos verslo subjektams importuoti (įvežti), prekiauti paminėtais ginklais ir priedėliais. Lietuvoje išplėtotas 106 privačių ginklų parduotuvių tinklas sudarys palankesnes sąlygas įsigyti minėtus ginklus ir jų priedėlius atitinkamus leidimus turintiems Lietuvos šaulių sąjungos nariams, profesinės karo tarnybos kariams, kariams savanoriams, savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams, sportininkams, teatrams, televizijos laidų, kino filmų kūrėjams. Kartu siekiant, kad civilinėje prekyboje neatsirastų draudžiamų ginklų, tikslinamas 3 straipsnio 22 punktą prie draudžiamų ginklų nurodant itin pavojingus lygiavamzdžius šaunamuosius ginklus, kurių kalibras yra 20 mm arba didesnis, ir visus šaunamuosius ginklus, kurių dėtuvėje telpa daugiau kaip 30 šovinių arba kurie yra su juostiniu šovinių padavimu.

4.7. *Suvienodinamos fizinį asmenų ir prekyautojų galimybės vežti D kategorijos ginklus be leidimo:*

Pritarus GŠKĮ projektui, bus atsisakyta vykdomos D kategorijos ginklų kontrolės per leidimų vežti D kategorijos ginklus išdavimą. Tačiau siekiant, kad be leidimų nebūtų parduodami pneumatiniai ginklai, viršijantys 7,5 J, nurodant juos kaip D kategorijos ginklus, nustatoma pareiga prekyautojams patiems vertinti D kategorijos pneumatinių ginklų kategoriją ir parduodant ginklą deklaruoti faktinę D kategorijos ginklo kategoriją.

4.8. *Nustatomas atitinkamų licencijų galiojimas:*

CPPAKĮ ir SAKĮ bus nustatyta, kad atitinkamos licencijos išduodamos neribotam laikui (neterminuotai).

4.9. *Suderinamos galiojančio Strateginių prekių kontrolės įstatymo ir GŠKĮ nuostatos dėl eksporto, importo, tranzito, tarpininkavimo licencijavimo:*

Pritarus SPKĮ ir GŠKĮ projektams, Strateginių prekių kontrolės įstatymo nuostatos nebus taikomos B, C, D kategorijų ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių, kurių apyvarta reguliuojama GŠKĮ nustatyta tvarka, eksportui, importui, tranzitui ir tarpininkavimui. Šių kategorijų ginklų eksportui, importui, tranzitui ir tarpininkavimui leidimus išduos Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos teisės aktų nustatyta tvarka. A kategorijos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių, kaip karinės įrangos, eksportui, importui, tranzitui, t. y. šių prekių judėjimui per išorines Europos Sąjungos sienas, licencijas išduos Ekonomikos ir inovacijų ministerija, o tarpininkavimas dėl A kategorijos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių apskritai

uždraudžiamas. Atitinkamai siūloma GŠKĮ 1 straipsnio 3 dalies 6 punkte numatyti, kad GŠKĮ netaikomas karinei įrangai, išskyrus A, B, C, D kategorijų ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis, išbraukti 23 straipsnio 3 dalies paskutinį sakinį ir 23 straipsnį nauja 3 dalimi, kurioje nustatoma, kad Europos fiziniai ir Europos juridiniai asmenys, kurie verčiasi ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių gamyba, importu ar ginklų taisymu, ginklų ir šaudmenų perdirbimu, A kategorijos ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis importuoja, eksportuoja, gabena tranzitu Lietuvos Respublikos strateginių prekių kontrolės įstatymo nustatyta tvarka.

Licencijas eksporto, importo, vežimo veiklai ir toliau išduos Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų Įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymų projektų priėmimas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų pakeitimais, sudarius sąlygas atitinkamas licencijas ir leidimus gauti elektronine forma (būdu), bus sumažinta administracinė našta asmenims – jiems nereikės vykti į policijos įstaigas atsiimti popierinių licencijų ir leidimų. Nesant popierinių licencijų ir leidimų, kontroliuojančių institucijų įgalioti asmenys, tikrinantys ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių civilinę apyvartą, civilinių pirotechnikos priemonių apyvartą, sprogmenų apyvartą, asmenims išduotus elektroninius leidimus ir licencijas verstis atitinkama veikla, tikrins naudodami policijos informacines sistemas.

8. Ar įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymus, kitų įstatymų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis nustatytą Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymų projektuose nėra apibrėžiamos naujos sąvokos, kurias reikėtų įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Iki Įstatymų įsigaliojimo:

Lietuvos Respublikos Vyriausybė pakeis šiuos nutarimus:

- 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 21 d. nutarimą Nr. 1111 „Dėl Ūkinės komercinės veiklos, susijusios su ginklais ir šaudmenimis, licencijavimo taisyklių patvirtinimo“;
- 2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 15 d. nutarimą Nr. 739 „Dėl ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių eksporto, importo, vežimo ir gabenimo tranzitu“;
- 3) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. liepos 31 d. nutarimą Nr. 808 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymą“;
- 4) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimą Nr. 1458 „Dėl Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių ir valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“ (dėl elektroninių licencijų išdavimo įteisinimo tampa neaktualūs licencijų dublikatai).

Vyriausybės įgalios institucijos – TVŪD ir Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos – pakeis įgyvendinamuosius teisės aktus, reglamentuojančius ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių apyvartą.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų įstatymams įgyvendinti neprireiks. Einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais nenumatoma sutaupyti lėšų.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas ir sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą: „ginklai“, „šaukiamieji ginklai“, „šaudmenys“, „ginklų priedėliai“, „civilinės pirotechnikos priemonės“, „sprogmenys“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Įstatymų projektų svarstymo Vyriausybėje metu buvo gauti Lietuvos gynybos ir saugumo pramonės asociacijos (toliau – Asociacija) pasiūlymai dėl GŠKĮ projekto, kurių esmė yra nustatyti tokį teisinį reglamentavimą, kuris suteiks galimybę *prekiautojams* verstis *visų* A kategorijos ginklų prekyba, atitinkamai įvežimu, importu, išvežimu ir eksportu, tarpininkavimu (2022 m. rugpjūčio 16 d. raštas Nr. 22SD-246). Vidaus reikalų ministerija įvertino pasiūlymus ir pateikė atsakymą Asociacijai 2022 m. rugsėjo 16 d. raštu Nr. 1D-4813.

Vertinant pateiktus pasiūlymus, pirmiausia atkreiptinas dėmesys į tai, kad teikiamo GŠKĮ projekto vienas iš tikslų yra nustatyti, kad be Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos (TVŪD) vykdomos Ūkinės komercinės veiklos, susijusios su A kategorijos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių prekyba, prekiauti Lietuvoje tais A kategorijos ginklais, *kuriuos leidžiama įsigyti atitinkamoms asmenų grupėms*, gali ir privatūs ginklų prekiautojai. Šį tikslą įgyvendinančiais pakeitimais siekiama atliepti Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. kovo 24 d. priimtą Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 12, 13 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-973, kuris įsigaliojo 2022 m. liepos 1 d., ir Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. gegužės 10 d. Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1071, kuris įsigaliojo 2022 m. liepos 2 d., kuriais leidžiama civiliams asmenims (Lietuvos šaulių sąjungos nariams, profesinės karo tarnybos nariams, kariams savanoriams, savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams) įsigyti *kai kuriuos* A kategorijos ginklus (tarp jų – automatinius ginklus), taip pat naktinius taikiklius. Taigi siūlomais GŠKĮ projekto pakeitimais yra siekiama sukurti galimybę *prekiauti* Lietuvoje tais A kategorijos ginklais, kurie leidžiami civilinėje apyvartoje, reguliuojant ir kontroliuojant šią veiklą GŠKĮ nustatyta tvarka, taip sprendžiant Seimo priimtų įstatymų ir galiojančių nuostatų suderinimo ir subalansavimo klausimus. GŠKĮ projektu

nesiekama iš esmės keisti Lietuvos ginklų kontrolės politiką, nes, manytina, kad dabartinis A kategorijos ginklų kontrolės teisinis reguliavimas ir GŠKĮ projektu siūlomi pakeitimai užtikrina optimalų balansą (pusiausvyrą) tarp asmenų teisių ir laisvių įgyvendinimo bei žmogaus, visuomenės ir valstybės saugumo užtikrinimo.

Dėl Lietuvos ginklų kontrolės reglamentavimo suderinamumo su Europos Sąjungos teise

Europos Parlamento ir Tarybos 2021 m. kovo 24 d. direktyva (ES) 2021/555 dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės (toliau – Direktyva) nustato *minimalius* reikalavimus Europos Sąjungos valstybių narių nacionaliniams teisės aktams. Pagal Direktyvos 3 straipsnį, Europos Sąjungos valstybės narės savo teisės aktuose gali nustatyti *griežtesnes*, nei numatytos Direktyvoje, nuostatas. Manytina, GŠKĮ griežtesnės nuostatos nei Direktyvoje yra nustatytos siekiant užtikrinti optimalų balansą (pusiausvyrą) tarp asmenų teisių ir laisvių įgyvendinimo bei žmogaus, visuomenės ir valstybės saugumo užtikrinimo. GŠKĮ nustatytu draudimu importuoti, eksportuoti, gabenti, prekiauti A kategorijos ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis siekiama suvaldyti šių ginklų nukreipimo rizikas iš teisėtos apyvartos į neteisėtą apyvartą.

Dėl ūkio subjektų, kuriems Lietuvoje leidžiama vykdyti veiklą su A kategorijos ginklais

Įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija (TVŪD) bei Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija ar jos įgaliota krašto apsaugos sistemos institucija turi teisę eksportuoti, importuoti, vežti *visų* kategorijų ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis. Kitas valstybės institucijas ir įstaigas ginklais aprūpina TVŪD.

Pažymėtina, kad pagal galiojantį nustatytą reglamentavimą ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių *gamintojai*, registruoti Lietuvoje, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje, kurie įvykdo GŠKĮ nustatytas sąlygas, turi teisę tiek įsigyti visų kategorijų ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų dalis Lietuvoje ir jas importuoti, tiek prekiauti ar eksportuoti savo pagamintus visų kategorijų ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis (GŠKĮ 7 straipsnio 3 dalies 1 punktas, 13 straipsnio 1 dalis, 22 straipsnio 4 dalies 3–5 punktai). Rengėjų nuomone, Įstatymas nustato vienodas veiklos sąlygas tiek Lietuvos Respublikos subjektams, tiek ir kitų Europos Sąjungos ir Europos ekonominės erdvės valstybių subjektams.

Dėl draudimo Lietuvos ginklų ir šaudmenų prekyautojams ir tarpininkams importuoti, eksportuoti, vežti, prekiauti A kategorijos ginklus ar teikti tarpininko paslaugas

Priimant sprendimą leisti prekyautojams ar tarpininkams vykdyti veiklą (prekiauti, eksportuoti, tarpininkauti) su *visais* A kategorijos ginklais, ne mažiau svarbu įvertinti ir pasverti tokio sprendimo ar reglamentavimo rizikas ir padarinius nacionaliniam saugumui, pvz., prekybos ginklais tarpininko pažymėjimas suteikia teisę derėtis dėl sąlygų ir organizuoti karinės įrangos perdavimą ne tik iš Lietuvos Respublikos teritorijos, bet ir kitos valstybės narės arba trečiosios šalies teritorijos į bet kurią kitą trečiąją šalį, Lietuvai fiziškai nedalyvaujant šios įrangos perdavime, dėl ko kyla galimo nukreipimo nenumatytiems galutiniams vartotojams į konflikto regionus rizika, kyla rizikos, jog šalis gali būti išnaudojama įgyvendinant sandorius, neatitinkančius nacionalinio saugumo interesų arba karinę įrangą bus perduota į neteisėtą apyvartą, ir pan., t. y. kyla rizikos, kurias sudėtinga suvaldyti. Tokiu atveju Lietuvai tektų politinė atsakomybė už tarptautinius pažeidimus ar incidentus, kuriuose būtų panaudota Lietuvoje išduotos licencijos pagrindu perduota karinė įranga.

Taip pat pažymėtina, kad A kategorijos ginklų paplitimo didinimas visuomenėje nesukuria saugesnės aplinkos ir kelia rimtų viešojo saugumo rizikų. Prarastas ir į neteisėtą apyvartą patekęs A kategorijos ginklas dėl savo specifinės paskirties, galios, pavojoingumo ir kitų aspektų kelia žymiai didesnes rizikas visuomenės saugumui dėl galimo neteisėto panaudojimo atvejų daugėjimo ar jų panaudojimo nusikalstamais tikslais, todėl GŠKĮ projektu siūlomi subalansuoti sprendimai, įvertinus visas galimas rizikas visuomenės ir nacionaliniam saugumui.

Pažymėtina, kad pagal galiojantį nustatytą reglamentavimą ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių *prekiautojai*, registruoti Lietuvoje, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje, kurie įvykdo Įstatyme nustatytas sąlygas, turi teisę importuoti, eksportuoti, gabenti, prekiauti tik B, C, D kategorijų ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis. Rengėjų nuomone, Įstatyme nustatytas draudimas importuoti, eksportuoti,

gabenti, prekiauti A kategorijos ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis taikomas tiek Lietuvos Respublikos subjektams, tiek ir kitų Europos Sąjungos ir Europos ekonominės erdvės valstybių subjektams.

Dėl prekyautojų dalyvavimo aprūpinant specialiojo statuso subjektus ginklais

Nepritartina pasiūlymui specialiojo statuso subjektų aprūpinimą ginklais leisti ir privatiems subjektams. Labiausiai tai susiję su informacijos apie valstybės institucijų turimą ginkluotę saugumu. TVŪD, atlikdamas pirkimą specialiojo statuso subjektui, neatskleidžia, kokiam konkrečiai subjektui perkama, taip apsaugodamas jautrią informaciją. Tai ypač svarbu karo kontekste. TVŪD taip pat atlieka konsoliduotus pirkimus, o tai leidžia turėti ilgalaikes keliems ar net visiems subjektams aktualias prekių tiekimo sutartis už, tikėtina, geresnę kainą bei spartesnį tiekimo terminą, ko, manytina, negalėtų užtikrinti privatūs tiekėjai.
